

MURÁNSKE NOVINY

I. ROČNÍK • ŠTVRŤROČNÍK • JÚN 2008

Vážení čitatelia!

Mnohí z vás si už určite položili otázku, prečo v Muráni nevydávame noviny, keď nielen mestá, ale aj viaceré obce, často veľmi maličké, majú vlastnú obecnú tlač. Splnil sa teda váš sen a v roku 2008 vyšiel 1. štvrťročník s jednoduchým názvom Muránske noviny. Určite by ste neboli spokojní, keby príspevky do nich písali iba dvaja – traja ľudia, a tak vás žiadame, aby ste sa na ich tvorbe podieľali aj vy a stali sa pravidelnými dopisovateľmi Muránskych novín.

Obsah Muránskych novín nie je obmedzený. V podstate je zameraný najmä na obecné aktuality, ale aj históriu obce, jej kultúru, na vaše záujmy, pozoruhodné udalosti, na školskú, rómsku a športovú problematiku. Môžete verejne klásť otázky našim poslancom, priestor majú v nich aj naši podnikatelia, dôchodcovia, veriaci a najmä naša mládež.

Vážení občania, ak chcete uverejniť svoje inzeráty, napríklad prenájmem, kúpim, predám, vymením či dokonca darujem, je tu strana aj pre vás. Chcete si pripomenúť výročie narodenia či úmrtia svojich blízkych, stačí napísať text a priložiť fotografiu. Víťaná je aj každá vlastná tvorba, zaujímavé príbehy, básničky, fotografie či kresba talentovaných autorov. V novinách bude vyhradený priestor aj pre zábavu a relax.

Muránske noviny budú iba vtedy kvalitné a príťažlivé, keď na ich tvorbe sa budú podieľať nielen navrhnutí a schválení členovia redakcie, ale aj čitatelia – budúci úspešní dopisovatelia. Vážení občania, reagujte pružne, zoberte okamžite do rúk pero a napíšte svoj príspevok už dnes, aby sa vám ušlo miesto v ďalšom čísle Muránskych novín. Svoje príspevky odovzdávajte členom redakcie alebo na Obecnom úrade v Muráni.

Mgr. Ružena Svoreňová

PREDSTAVUJEME TVORCOV MURÁNSKÝCH NOVÍN

Redakčná rada

Šéfredaktor:

Mgr. Ružena Svoreňová

Členovia:

Mgr. Juraj Kochjar

Ing. František Lukáš

Adela Michalská

Pavol Mláky

Jana Šibalová

Príprava podkladov:

Janette Fedorková

Katarína Labošová

Radovan Matajz

Vážení spoluobčania,

dovoľte aby som sa vám prihovoril pri príležitosti vydania prvého čísla Muránskych novín. Novinami chceme vyplniť medzeru v informovanosti vás občanov o diani v obci. Budú prinášať aktuálne informácie o živote v obci, o tom, čo sa v obci deje, čo pre obec pripravujeme. Ďalej budú zachytávať činnosť záujmových a spoločenských organizácií, ktoré na území obce pôsobia. Samozrejme v nich bude aj vyhradený priestor pre informácie z rokovaní obecného zastupiteľstva. Radi prijmeme postrehy, kritické pripomienky a návrhy na riešenie problémov, ktoré nám znepríjemňujú život. Uvedomujeme si, že sme tu z vôle občanov a vám chceme podriaďiť našu prácu, aby sme mohli byť hrdí na našu rodnú obec. Verím, že spolu s poslancami obecného zastupiteľstva a redakčnou radou sme urobili vydaním obecných novín dobrý krok k informovanosti občanov našej obce.

S úctou

*Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce*

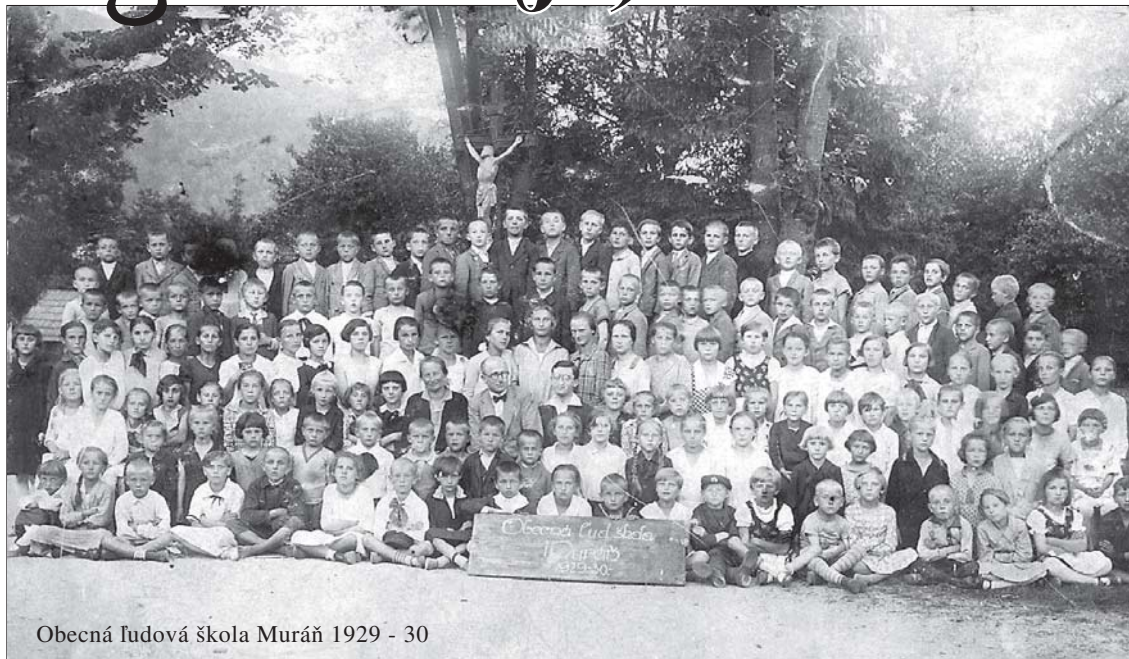

MOJEJ RODNEJ DEDINKE MURÁŇ

Autor: Jozef Kubaško

Drahý MURÁŇ! Drahá dedinôčka! Rád by som ťa k srdcu pritisnúť aspoň máličko. Nám rodákovi spod Muráňa si nad všetko vo svete drhá..., si náš otec, mať. Kto tu zrodil sa, nechce ísť v svet šíry, doma ostáva! V náručí hôr schúlená, lúkami, kvetmi ovenčená, žriedlami obdarená, hradbou skál chrániš nás pred vetrom od severu. Večerom, keď sladkou vôňou agát roz-

kvitá, vtáčik z krovia šveholí. Dobrú noc, dedinka, v tom našom údolí. Dedinka naša, my v tvoju náruč sa chýlime, chodíme chodníkom otcov, starých mám. Tie krásy lúk, lesov, dolín my v srdci nosíme, čo Boh nám dal. Keď život ku koncu priblíži sa, my v náruč tvoju pôjdeme, by sme pod borovicou snili svoj večný sen...

Obecná ľudová škola Muráň 1929 - 30

Spomienka na politika, astronóma a diplomata

V prvom májovom týždni venovali naše masovokomunikačné prostriedky veľkú pozornosť 89. výročiu smrti Dr. MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA. V deň, keď televízia priblížila oslavy na Bradle, som si pripomenula spomienky mojej mamy. S dojatím sa vyjadrovala o udalosti leteckého nešťastia. V ľudovej škole všetkým deťom tiekli slzy, keď spolu prednášali:

Náš jasný vták,
kde ňa pochovať?
-Na tom Bradle, na vysokom,
tam bude môj hrad,
tam ja sedám rád.

-RS-

Na píle od pätnástich...

(Venované ku Dňu otcov 15. júna)

Keď som vyšiel zo školy (1937), mal som pätnásť rokov, šiel som robiť na pílu. Ako chlapcom nám prideliť len ľahšiu robotu. Ukladali sme parkety, laty, dosky, nosili sme rez do pece, lebo tam bola parná píla lesnej správy. Bol parný kotol a parná mašina, čo ňahala celú pílu, „gátre a cirkulanty“. Zarobili sme málo, lebo aj starí chlapi nemali robotu. Dakedy sme vyrobili len jeden týždeň v mesiaci. O rok neskôr sme už dostali inakšiu robotu. Rezal som dosky na „cirkulante“ aj s kamarátom a vtedy sme už aj lepšie zarobili. Potom som šiel za pomocného „hajcera“ ku peci. Rok som robil na dennú „šichtu“. Parná mašina vyrábala elektrinu večer od jedenástej a táto elektrina svietila aj pánom z lesnej správy, správcovi, notárovi, farárovi, Tušajimu v krčme a ešte aj vo mlyne, lebo mlynár bol richtárom. Keď sa páni v krčme dlhšie bavili, tak si rozkázali, aby sme im dlhšie svietili, lebo že sa nevidia „kártovať“. Petrolejová lampa len tak škamrala, tak pri tej sa hrať karty veľmi nedalo. Nebola to planá robotu, ale aj pre chlapa každý večer do polnoci bolo toho dosť. Keď sme si nakúrili a bolo dosť pary, tak sme potom sedeli aj zo dve hodiny. Zavše som si aj zdriemol, lebo pri peci bolo teplo. Najhoršie bolo vtedy, keď sme museli robiť aj v nedeľu a cez druhé sviatky. Každú nedeľu sme museli vyčistiť rošty, vynosiť popol, aby

zase celý týždeň dobre horelo. Keď bol bál, tak sme tiež museli dlhšie robiť, aby mali svetlo a vždy nám poslali aj celú salámu a fľašku pálenky ako oldomáš. A na výplatu sme si tiež vypili. Majster nás poslal k židovi do Grimfeľa aj po škvarky alebo paprikovú slaninku, aby sme si pri pálenke mali aj čo prekúsiť. Každé tri mesiace sme čistili kotly od vodného kameňa. Aj farbili sme ich. Po tejto robote potom zavolali skúšobného komisára od parných kotlov z Banskej Bystrice, aby ich prehliadol. Keď komisár povedal, že sú v poriadku, tak sa natáhala do kotlov voda, zakúrilo sa, vyrobila sa para a píla začala rezať kláty. Ráno, na obed a o štvrtéj poobede vždy zatrúbila parná trúba na streche. Keď zomrel nejaký piliar, tak keď ho pochovávali, bolo zvykom tri razy mu zatrúbiť na tejto trúbe.

Z píly som odišiel, keď do Revúcej prišla firma Hič a začala robiť trať z Revúcej do Tisovca, ale potom ju nedokončili. Tam som robil pri kompresore a drviči, avšak to už bola ďalšia moja životná skúsenosť, a teda aj príležitosť pre ďalší príbeh...

Zo zápisok Pavla Hajdúka (1922-1997)
Pripravila Mgr. Ružena Svoreňová

POETA POETKE

Duše básnické sú od prírody duše jemné.
Sú však mužné, preto zdolávajú sily temné,
čo sa zmocniť snažia ich srdce ušľachtilých navždy,
by sa stali zlými. A zlo v duši lásku vraždí.
Ja Ti dávam na Tvoj sviatok toto naučenie,
bo viem, že máš rada Pána, zbožnosť na spasenie:
Spievaj Bohu. Modlievaj sa liturgiu svätú,
to Ťa zavše schvátí čoraz k jemnejšiemu vzletu,
lebo Ježiš urobí Ťa ešte šľachetnejšou.
Ó, kiežby si pocítila pravdu týchto veršov.

Muráň 29. 6. 1966
Bystrík Muránsky

O názve MURÁŇ

Dlho pretrvávala povera, že názov Muráň je odvodený od slova múr. Jazyková analýza však dokázala, že mená Morav, Murav- aj Muran- označovali zavodnené, močaristé miesto. Okolie Muráňa je skutočne močaristé. Ako je známe, Gemer bol osídlený slovanskými predkami Slovákov dávno pred príchodom Maďarov v desiatom storočí. Aj meno Muráň má starý praslovanský pôvod.

Hrad Muráň jestvoval už v roku 1271, v tom čase pod ním rovnomenná obec nejestvovala - spomína sa iba statok. Správa o obci nazvanej ako Podmuráň /MORANALYA/ pochádza z roku 1427, kedy je už známa ako mýtna stanica. V roku 1847 Muráň získal právo konať jarmoky, čo znamená, že sa stal mestečkom. V roku 1850 nápis na oválnom pečatidle znie MURÁNY VÁROS. V roku 1867 je už používaný iba názov MURANY.

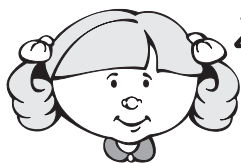
-RS-

Erb obce Muráň

Erb Muráňa je historicky verný a heraldicky správny. Je súčasne celkom výnimočný, pretože takýto znak nepoužívala žiadna obec. V striebornom /bielom/ štíte zo zatravneneho zeleného trojvršia vyrastá vysoký zelený smrek. Po oboch stranách hrubého kmeňa sú v tráve na dvoch zelených stopkách dve červené kvetinky a dvaja čierno odetí lesní robotníci, ktorí čiernou pílu píli smrek. V strede výšky koruny stromov je veľké červené slnko. Obec má i vlajku so štyrmi farebnými pruhmi: bielym, červeným, čiernym a zeleným.

-RS-

DARÍ SA MU V MATEMATIKE

Pán riaditeľ ZŠ v Muráni nám vo svojom prehľade o úspechoch školy predstavil nadaných a talentovaných žiakov a medzi nimi nás zaujal jediný chlapec ôsmak **ONDREJKO FRANDEL**. Oslovili sme ho aj preto, že sa mu darí v matematike, s ktorou má nemalo žiakov najväčšie problémy.

Ondrej v okresnom kole Matematickej olympiády skončil na 1. mieste, kde súťažil s deviatkami. V rozhovore ochotne odpovedal na všetky, nielen na matematické zamerané, otázky.

1. Kedy sa začal prejavovať tvoj záujem o matematiku?

V 5. triede, keď som bol prvýkrát na matematickej olympiáde a neuspel som. Láskalo ma to byť lepší, čo sa mi podarilo v ďalších ročníkoch.

2. Kto ťa pripravuje na olympiádu, resp. aj ďalších spolužiakov? V čom spočíva príprava? Kto ešte patrí k úspešným riešiteľom?

Na olympiády ma pripravuje pani učiteľka Sliacka tak, že to, čomu nerozumiem, mi vysvetlí. Na našej škole sú aj mladší žiaci, ktorí sa zúčastňujú matematických súťaží, kde dosahujú dobré výsledky.

3. Myslíš, že si matematické "bunky" po niekom zdedil?

Myslím si, že na matematiku bunky mám, ale nezaobberám sa tým, po kom som ich zdedil.

4. Ktorá oblasť matematiky ťa najviac zaujíma? A existuje niečo, čo nemáš v oblube?

Najviac ma zaujímajú ťažšie a zložitejšie slovné úlohy, ktoré treba riešiť rôzne a treba pri nich dávať pozor, aby som sa nepomýlil. Nezaujímajú ma ľahké príklady, lebo vtedy nedávam pozor a stáva sa, že sa v nich pomýlim.

5. Máš rád aj iné predmety alebo sú také, ku ktorým si si ešte nenašiel cestu?

Mám rád všetky predmety, lebo každý je niečím iný a zaujímavý.

6. To, že máš rád matematiku, určite neznamená, že celé hodiny riešiš iba príklady. Aké sú tvoje ďalšie záujmy vo voľnom čase?

Matematike sa nevenujem o nič

viac ako iným predmetom. Keď mám voľný čas, rád ho trávim rôznymi druhmi športu.

7. Tvoj brat je už stredoškôľák. Kde študuje? Má podobné záujmy ako ty?

Brat študuje na strednej škole v Košiciach. Má podobné záujmy ako ja preto, lebo keď príde na víkend domov, tak sme väčšinou spolu.

8. Čoskoro sa budeš musieť rozhodnúť pre svoje budúce povolanie. Aké sú tvoje plány do budúcnosti?

Budem rád, keď sa dostanem na strednú školu, ktorú chcem úspešne ukončiť a potom chcel by som pokračovať v štúdiu ďalej. Zatiaľ nie som celkom rozhodnutý, čo presne budem chcieť študovať a aké bude moje povolanie.

9. Máš ešte nejaké iné osobné, dosiaľ nesplnené želania?

Zatiaľ nemám nesplnené želanie, lebo mi nič nechýba, ale chcem, aby sa mi v budúcnosti splnilo všetko to, čo si zaumienim.

10. Čo by si poradil žiakom, ktorí sa nevedia skamarátiť s matematikou, resp. aj tým, ktorí by si to chceli s tebou rozdať v nejakej matematickej súťaži?

Aby pochopili aspoň základy matematiky a potom cvičením, počítaním by to malo byť stále lepšie a lepšie. Tým, čo by si to chceli so mnou rozdať, prajem veľa šťastia.

Za rozhovor ďakuje
Bc. Ján Svoreň

Úspešná žiačka 4. ročníka ZŠ s MŠ v Muráni

KLAUDIA MURKOVÁ je talentovaná žiačka, najväčšie úspechy zožala v literárnych a výtvarných súťažiach. Zvítazila nielen v školskom, ale aj v okresnom kole súťaže **SALIANSKY MATKO**, a teda postúpila na celoslovenskú súťaž. Rovnako vynikajúco obstála na školskej, okresnej a regionálnej najprestížnejšej súťaži v prednese poézie a prózy **HVIEZDOSLAVOV KUBÍN**. Je trojnásobným víťazom regionálnej výtvarnej súťaže **SLOVENSKÁ ROZPRÁVKA** a dvakrát zvítazila v rovnakej súťaži pod názvom **DIVADLO OČAMI DETÍ**. Odrasovým mostíkom k úspechom Kláudia bola vlastne už účasť na celoslovenskej súťaži **DÚHA** v Starej Lubovni ešte v 3. ročníku ZŠ.

Sen o pravopisnej revolúcii

Blížil sa čas prijímacích skúšok. Kedysi dávno niekto vymyslel taký nezmysel, že budúci majiteľ maturitného vysvedčenia, ktorý chce vstúpiť odborne, ale hlavne všestranne vzdelaný do sveta dospelých, musí ovládať pravopis. Učiteľia slovenského jazyka, ako je všeobecne známe, sa vyzývajú v písaní diktátov. Nepoznám takého, ktorému by nerobila radosť napr. krásna veta: "Vlci zavýjali a dievčence vili vence." Pravdaže, tí ostrieľanejší poznajú aj onakvejšie perličky našej líbozvučnej slovenčiny. Nuž teda, aby som neodbočil, po jednej takej poriadnej pravopisnej rozcvičke som deševne zmorený jednoducho zaspal. Prisnil sa mi nádherný sen o revolúcii, ktorá zasiahla aj diktáty. Päťka bola od nepamäti najhoršia známka, ale v mojom sne ešte dosť dobrá, lebo naša učiteľka dávala aj dvanástky. Zavládla všeobecná spravodlivosť! Mne sa

nikdy nepodarilo urobiť menej chyb ako desať - presný počet na nedostatočnú, ale polovica triedy sa pýšila množstvom, ktoré sa nedá spočítať ani na všetkých prstoch dvoch spolužiakov. Ba pravopisné antitalenty by museli použiť aj prsty štyroch - piatich. Začali ma dokonca chváliť, že som sa zlepšil, lebo dostať päťku a takú desiťku - to je predsa fantastický veľký rozdiel. Moje vedomosti vraj zohľadnia aj pri záverečnom hodnotení. Zrazu ma trhlo, sen sa stratil, pretože som začul svoje meno. Pani učiteľka rozdávala diktáty a v mojom bolo presne desať chyb. Môj sused sa škodoradne zachichúňal - on ich mal dvadsaťtri a čuduj sa svete: známka rovnaká. Sen o opojení z úspechu sa rozplynul. Už je raz darmo: svet sa zatiaľ skladá z vynikajúcich a tých druhých...!

Mgr. Ružena Svoreňová

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

ZŠ v Muráni má 186 žiakov. Pod vedením svojich učiteľov sa zapájajú do mnohých akcií organizovaných školou, CVČD a inými inštitúciami.

Mgr. D. Sliacka pripravuje žiakov na medzinárodnú súťaž **MATEMATICKÝ KLOKAN**. Zapojilo sa do nej 23 žiakov, najúspešnejší boli: **KLOKANKO 3** - J. Lukaš, P. Laurenčíková, O. Neupauer, **KLOKANKO 4** - M. Kochjarová, D. Bolkeová, **BENJAMÍN 6** - Z. Spišáková, **KADET 8** - O. Franďel. V okresnom kole **PYTAGORIÁDY** - 1. M. Kochjarová, 2. S. Ištvánová, v okresnom kole **MATEMATICKEJ OLYMPIÁDY** - 1. O. Franďel, 3. Z. Spišáková.

Mgr. D. Vrtišová motivovala žiačku IX. Triedy K. Ištvánovú k tvorbe žiackeho časopisu **ŠKOLAČÍK**. Pani učiteľka vybudovala aj novú knižnicu v priestoroch ZŠ - symbolickú pásku prestrihne spisovateľ P. Glocko za účasti starostu obce pri príležitosti MDD. Zverenci Mgr. Vrtišovej získali prvenstvo v regionálnych a celoslovenských súťažiach - v recitácii a v literárnej tvorbe: **ZLATÁ PODKOVA**, **ZLATÉ PERO**, **ZLA-**

TÝ VLAS - Zuzana Spišáková a **DOBSÍNSKEHO ROZPRÁVKY** - Kristína Ištvánová - táto žiačka získala aj ocenenie na Kubánskom veľvyslanectve za tvorbu "Naš priateľ Jose Martí."

K najvšestrannejším úspešným žiakom patrí Zuzana Spišáková - ZŠ reprezentovala aj na biologickej olympiáde - v odbore zoológie pod názvom **POZNAJ A CHRÁŇ** - v regionálnej súťaži obsadila 2. miesto, a tak postúpila aj do krajského kola v Banskej Bystrici. Viedla ju Mgr. A. Senková.

Záverom nášho prehľadu treba sa pochvalne vyjadriť o krúžkovej činnosti, kde sú prínosom vzdelávacie poukazy. Zapojených je 153 žiakov školy v záujmových krúžkoch s vedúcimi: pohybové hry - Mgr. **MARČÁKOVÁ**, tvorivé dielne - Mgr. **MURKOVÁ**, počítačový - Mgr. **SKUBACHOVÁ**, športový - Ing. **GOLDSCHMIDT**, historicko-geografický a tvorivé dielne - PhDr. **HEMLÍKOVÁ**, počítačový II - Mgr. **VRTIŠOVÁ** a športové hry II - Mgr. **AUST**.

Mgr. Karol Kontúr, riaditeľ ZŠ s MŠ Muráň a Adela Michalská

Zo života v Materskej škole v Muráni

Dostalo sa mi tej cti napísať o našej MŠ. Rozmýšľam, odkiaľ začať, a tak sa ponáram do archívu, kroník a dostupných materiálov. Od roku 1991, keď som nastúpila do MŠ v Muráni, sa v kolektíve vymenilo 15 učiteľiek. A z pôvodného kolektívu som zostala len ja a upratovačka. Sídlo MŠ bolo vždy súčasťou nejakej budovy a priestory stále stiesnené a to už nehovorím o školskom dvore, ktorý sme mali len určitý čas, a to v priestoroch, kde sú umiestnené kontajnery pre odpad občanov obce. Teraz sa môžeme pyšiť novou budovou i dvorom, ktorý treba upraviť a dobudovať. Sme pridružení k ZŠ a sídlime v budove školskej jedálne na poschodí, v priestoroch, ktoré sú pekné a dostatočne veľké a môžu nám ich závidieť i veľké mestá.

Pred sedemdesiatimi rokmi, keď som nastúpila do MŠ v Muráni ako učiteľka v malých a plesňou prežratých múroch, bolo 40 detí a z toho tri deti rómske. V súčasnej dobe je 45 detí a z toho je iba v prípravnej triede 19 Rómov. Všetci, ktorí prichádzame do styku s deťmi, by sme sa mali zamyslieť nad budúcnosťou obce. Vieme, že nielen v obci, ale aj v celom našom okrese je vysoká nezamestnanosť a naši Rómovia sú na vlna najhoršie. Medzi Rómami je veľa slušných ľudí, ale pre svoj pôvod nedostanú šancu dostať dobrú prácu. Možnosť, ako im pomôcť, som našla vo svojom projekte **ENVIROPEDAGOGICKÉ PRACOVNÉ PLOCHY**. Sú to plochy, na ktorých sa deti učia starať sa o rastlinky ako: jahody, reďkovky, mrkvíčku a pod. Deti si hrovou formou zvykajú na to, že sa dajú v pôde vypestovať ich obľúbené a zdravé potraviny. Na plochách si porovnávajú rastliny, o ktoré sa starajú a o ktoré sa nestarajú, aby videli rozdiel vo výsledku práce.

Keď sa pozrieme na štatistiku pôrodnosti za posledné dva roky, zistíme, že Rómom sa narodilo oveľa viac ako nerómov a my musíme robiť tak, aby sa budúcnosť obča-

nov zlepšila. Verím, že po všetkých pokusoch, ktoré som urobila pre rozvoj projektu **EPGP** plochy sa mi podarí získať financie od štátu na lepší rozbeh a kvalitnejšiu prácu v tomto smere. Kto verí svojej práci, do cieľi to, i keď to bude trvať dlhšie.

Cez Program výchovy a vzdelávania pre predškolskú výchovu sa venujeme i rôznym mimovzdelávacím aktivitám. Sú to rôzne súťaže v recitácii, výtvarné súťaže, súťaže v speve, aj v športe, vystúpenia s deťmi na oslavách obce pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, Dňa matiek, pozdravy železničiarov, Mikulášske posedenie s rodičmi a pod.

Keď porovnáme spoluprácu rodičov, ale aj obce spred niekoľkých rokov, tak niet sa čím chváliť. Aj tu by bolo potrebné zamyslieť sa nad tým, či by sme nemohli my, rodičia, občania obce Muráň, niečím pomôcť našim deťom v obci: finančne, alebo prácou, či inou formou. Každá akákoľvek pomoc deťom je vítaná. Mám predstavu vybudovať v spolupráci s rodičmi školu na hranie, v priestore centry modernejšie atrakcie pre deti z MŠ aj zo ZŠ, s ktorou sme spolu na dvore. Školské deti by tiež potrebovali nejaké im veku primerané centrá: detské kolotoče, steny na lezenie, či šmykačky, priestor v čase, keď sa neučia.

Všetkým je známe, že naša obec má dobrú spoluprácu s mestom Fryšták. Naša škôlka bola tiež oslovená riaditeľstvom MŠ vo Fryštáku, aby sme sa skontaktovali navzájom a vymenili si názory o MŠ na Slovensku a v Čechách. Tento nápad som uvítala a teším sa, lebo ich MŠ je už dlhší čas v právnej subjektive a iste majú nemalú skúsenosť, ktoré by sme si mohli navzájom vymeniť.

DETI SÚ NAŠA BUDÚCNOSŤ, a tak sa budem tešiť, ak sa nám ozve čo najviac ľudí, ktorým nie sú moje slová ľahostajné. Ďakujeme

Slávka Vrbjarová, Zástupca riaditeľa pre MŠ

NÁŠ PETER GLOCKO

V jednej piesni Muránčanky spievajú: „Kto sa raz napije tej muránskej vody, nechce ísť z Muráňa, pre Muráň sa zrodil...“ K tým, ktorí sa zrodili pre našu obec, patrí aj spisovateľ PETER GLOCKO.

Peter Glocko je Muránčan, ako sám hovorí " po praslici" a " po meči" je z BOŠIAN. Do 14 rokov žil v Partizánskom, potom sa ocitol v Chemickvej priem. škole v Bratislave akoby omylom, lebo tam najväčšiu radosť mala z neho profesorka slovenčiny. Radosť bola obojstranná, keď v roku 1962 uverejnili v Smene jeho slohovú prácu "Príslovia a porekadlá slovenské". Neskôr pracoval v Slovnafte, potom v Partizánskom ako gumárenský laborant. Skutočne ho však zaujala iba práca vo vydavateľstve MLADÉ LETÁ. Stal sa otcom troch detí: Peter a Martine sa narodili v Martine, ale Tomáš už má rodisko v Bratislave. Peter Glocko rád trávi čas v Muráni, vždy sa tu snažil nájsť pracovný azyl.

Prvá jeho poviedka je sfilmovaná - v roku 1964 napísal príbeh, v ktorom predstavil svojho starého otca - stolára a volá sa " FLORIAN DEDKO A SMUTNÝ LORD". Aj pre iné práce čerpal námet z Muráňa, napr. "MILIONÁR", " TOMÁŠ A LÚPEŽ-

NÍ RYTIERI". Ocenenie však získal za dielo " RUŽA PRE JULA VERNA" z bratislavského prostredia. Pripravil aj scenár pre 12 - minútový film Pieseň o Muráni a jeho večerníčky - napr. Ako kominárik svetom putoval si obľúbil aj v bývalej Juhoslávii, v talianskom rozhlase, svojou tvorbou zaujal deti v Belgicku, Anglicku, prenikol aj na Cejlón a inde.

Vždy ho lákali príbehy z vojny, o prírode. Veľa tajov o Muráni, o Muránskom hrade zostalo neodhalených. Dozvedel sa napr., že ho obliehalo asi 5000 Španielov, a tak je pravdepodobné, že v krvi mnohých Muránčanov koluje aj španielska krv.... V roku 1988 Pe-

P. Glocko v roku 1988 na autogramiáde

ter Glocko prijal od bývalého predsedu MNV v Muráni symbolický zlatý kľúč od muránskych dejín. Ako ho v praxi využil, dozvieme sa v niektorom z ďalších čísel Muránskych novín.

Mgr. Ružena Svoreňová

ZA KULTÚROU PREDAJA

Zvykneme tvrdiť, že nielen chlebom je človek živý, ale ja si dovoľm oponovať. Chlieb náš každodenný - to je obživa, bez ktorej si neviem život predstaviť. Často sa v spomienkach vraciam do detstva, keď ho nebolo dosť. Ako deti sme každú sobotu stáli v rade, sáčali sa , predbiehali na schodoch jedinej predajne s chlebom "u Derdeviča" a tľpli, či sa nám chlieb ujde. Keď ho konečne doviezli z Revúcej neskoro popoludní, uavená predavačka to nakoniec zvládla, vedela sa orientovať v tlačenicí. Chlieb z jej rúk často putoval aj ponad hlavy zákazníkov, ktorí si ho posúvali s úctou, kým neskončil v taške jeho majiteľa. Akoby zázrakom chlieb sa každému ušiel a na polici nezostal ani jediný!

My však nenakupujeme iba chlieb, ale aj iné druhy potravín. Obyčajne si neplánujeme, ktorú predajňu navštívime , o tom vlastne rozhoduje ponuka tovaru. Čo nenájdem v jednom obchode , možno bude v tom druhom! A možno aj lacnejšie, možno aj čerstvejšie... V názoroch sa často odráža kultúra predaja, lebo aj v oblasti služieb platí, že keď dvaja robia to isté, nie je to vždy rovnaké. Presvedčte sa sami, mená zákazníkov z pochopiteľných dôvodov neuvádzame:

1. ZÁKAZNÍČKA : " Rada nakupujem v samoobsluže, kde sa môžem vyhnúť stresu a pokojne si vybrať tovar. Vyhnem sa tak aj potravinám po záruke, overím si ich trvanlivosť. Iba mám nepríjemný pocit, že tam zákazníka neustále sledujú. Asi majú skúsenosti s krádežami , a tak sa nečudujem, že predavačky musia byť vždy v strehu."

2. ZÁKAZNÍČKA : " Mám dojem, že súkromníci niektoré druhy tovaru ponúkajú lacnejšie. Rada tam zájdem, najmä ak je menej zákazníkov. Nepáči sa mi, keď je tolerované predbiehanie. Vždy sa tam niekto niekde ponáhľa , každému je súra. Nie všetci predavači to zohľadňujú. Napr. Zuzka im jednoznačne prikáže zaradiť sa !"

3. ZÁKAZNÍČKA : " V predajni Jednota sa uplatňuje pultový predaj. Tu musí mať človek prichystaný lístok s názvom potravín, lebo niet času rozmyšľať, čo ešte... Rady tu bývajú dosť dlhé, hoci obsluhujú dve pracovníčky. Lákadlom sú iste aj nákupné karty, kde nám percentá z tržby po každom nákupe pribúdajú...Vedúca predajne má už dlhodobé skúsenosti a vie , ako na svojich zákazníkov. Čo komu poradiť, ako ulahodiť a čo si zvlášť vážiť, vie sa aj ospravedlniť, keď nedopatrením dôjde k omylu. S rešpektom pristupuje najmä k deťom a starším ľuďom, s úsmevom rieši všetky problémy - bez akéhokoľvek náznaku neochoty. Dokonale ovláda psychológiu predaja."

4. ZÁKAZNÍK : " V Muráni trávim málo času, a tak nakupujem väčšinou v mes-

te. Keď však predsa len niečo potrebujem , v Muráni obchádzam všetky predajne, neraz sa mi ujde aj tovar po záruke. Obyčajne ho vyhodím, lebo cez víkend už nemám čas a hlavne ani možnosť ísť ho reklamovať. Vlastne to vôbec neriešim, ale už si dávam pozor, lebo si vážim svoje zdravie !"

5. ZÁKAZNÍK : " Nenakupujem často, skôr manželka a deti. Mám však jeden postreh. Keď napr. vrátim fľaše, čaká ma doma jazyková polievka. V predajni mi totiž neodpočítajú peniaze za ne. Stalo sa mi to už viackrát, no teraz už sledujem odpočítanie. Dnes už neplatí : NÁŠ ZAKAZNÍK - NÁŠ PÁN , a preto sa musíme riadiť inou zásadou : DÓVERUJ, ALE PREVERUJ !"

-RS-

Z redakčného stola Muránskych novín

Po týmto názvom čitateľom Muránskych novín budú približované zábery a oznamy redakcie . Budú sa vám prihovárať i jednotliví členovia redakcie našich obecných novín . Dnes odpovedami na dve otázky predstaví svoje názory vedúca redakcie Mgr. Ružena Svoreňová.

Z čoho máte radosť a čo vás znepokojuje ako člena redakcie?

„Vždy ma povzbudí záujem čitateľa o riešený problém v článku. Keď si svoj názor naň nenechá iba pre seba. Často, bohužiaľ, ľudom chýba odvaha zobrať do ruky pero a s vlastnoručným podpisom uviesť svoje pre

Ma - má, mama - to bolo prvé slovo, keď sme začali rozprávať. Dve rovnaké slabiky, ktoré prvýkrát vyslovia ústočka malého dieťaťa, majú nesmierne hlboký obsah. Prebúdzajú vo mne pocit tepla, lásky a úcty k mojej mame. V hĺbke svojho srdca mám miesto, ktoré patrí len a len jej. Starostlivo si ho strážim, aby city vyvierajúce z hĺbky duše neboli len prázdny frázami o láske k matke, ale skutočnosťou v podobe mojej oddanosti.

Materinskú lásku nemožno len tak jednoducho vyjadriť. Je to množstvo láskavosti, obetavosti, citu, trpezlivosti. Matka nesie na sebe veľké bremeno starostlivosti o svoje deti a celú rodinu. Miluje nás, ako len matka môže milovať. Potrebujeme ju, ale aj ona nás. Potrebujeme našu lásku, pozornosť, ohladuplnosť. Matka vytvára v každej rodine teplo domova. Keď príde domov z práce, pod jej pohľadom sa rozziari celá izba ako slniečko, ktoré svojimi lúčmi zohrieva zem. Pomyslíme si na prebdené noci, ktoré mama strávila pri našich postieľkach. Vždy, keď sa na ňu pozriem, v jej očiach svieti akýsi zázračný plamienok a добрota. Nemusím hovoriť, z jej očí vyčítam všetko.

Matka - slovo známe aj neznáme, slovo prosté aj prirodzené, a predsa vzácne

K najkrajším chvíľam patria tie, keď si s nami spieva svoje obľúbené pesničky. Rada počúvam jej farbisté rozprávanie, príbehy z detstva, mladosti....Cítim jej teplú ruku, ktorú kľúčovite stískam. Z jej očí vyžaruje nesmierna láska. Mama - človek najlepší, najcennejší, bytosť najkrajšia, najmúdrejšia, človek ,ktorému sa nik na svete nevyrovná. Veď nikto nenahradí mäkký a hebký dotyk tvrdých skúsených matkiných dlaní. Nik nevykúzli taký krásny úsmev, plný dôvery a šťastia, ako ona. Zveríme sa jej so všetkým. Vie nás vždy pochopiť. Aj keď nás pokarhá, pôsobí ako ranná rosa na vysmädnuté rastlinky.

Ona je daryňou života, ochrancom, cenným pokladom. Bez toho pokladu by bol život ako kvet bez vody. Vďaka mama! Mať mamu znamená mať najlepšieho priateľa, poradcu a ochranu, veľkú oporu, mať domov, kde sa človek môže vždy , za každých okolností vracat a s radosťou bude stále prijatý.

Adela Michalská

Aký je profil redaktora ?

„Považujeme za prirodzené, že ľudia sa zaujímajú o osobnosť, ktorá sa skrýva za uverejnenými článkami. Skúmajú, či má na to, o čom píše, patriať po zákulisí jeho práce. Ja osobne sa venujem dopisovateľskej činnosti aktívne asi 40 rokov, vlastne už ako študentka gymnázia som stála pred dilemou , kam po jeho skončení. Vtedy som pred novinárstvom dala prednosť filozofickej fakulte. Svojmu končíku od detstva - písaniu zostávam verná. Príspevky nepočítam - boli určené mestskej, regionálnej i celoslovenskej tlači. Veľmi si želim, aby šancu informovať o zaujímavostiach, propagovať úspechy využívali všetci naši občania.“

a proti. Niekedy ma trápia pľiš rozsiahle príspevky od prispievateľov aj grafická stránka - obyčajne je na vine novinársky škriatok, zaslulhou techniky je na svete napr. pravopisná chyba, vynechané slovo atď.“

Žiaci ZŠ
pri výsadbe stromčekov.

LESNÍCKE HALUZOVINY 2008

Žiaci VIII. ročníka ZŠ s MŠ v Muráni v rámci lesníckych dní sa zúčastnili súťaže LESNÍCKE HALUZOVINY, kde získali 1. miesto, čím si utvrdili poznatky o lesnom spoločenstve a zároveň prispeli k zlepšeniu ekológie v areáli školy.

-AM-

Pasovanie prvákov do "CECHU ŠKOLSKÉHO"

Na známosť sa všetkým dáva, že dnes je v škole veľká slávnosť. Medzi žiakov našej školy prváčikov by sme prijať chceli.

Týmto oznamom sa začalo pasovanie prvákov do "Cechu školského", ktoré sa uskutočnilo v ZŠ v Muráni spolu s prítomnými rodičmi, hosti a riaditeľom školy.

Cieľom pasovania bolo preveriť už získané vedomosti z čítania, matematiky, prvouky, a hudobnej výchovy. Hlavný dôraz sa kladol na spisovnú výslovnosť a zrelosť reči v podobe básniček popretkávaných hudobným prejavom. Výber pesničiek bol rytmický a melodický pestrý. Účinkujúcimi v rozsiah-

lom programe boli žiaci 1. a 4. ročníka, pod vedením Mgr. A. Marčákovvej a Mgr. J. Murkovej.

Žiaci na záver obdržali diplomy a darčeky. Záverečné slová patrili riaditeľovi školy Mgr. K. Kontúrovi, ktorý poďakoval prítomným rodičom za výchovu detí, pani učiteľkám za vzornú prípravu programu a prváčikom za veľké úspechy do ďalšej práce a veľa včelíčiek za dobré výsledky. Všetci sme presvedčení o tom, že výchova znamená naučiť sa pekne žiť, aktívne, tvorivo a radostne.

Adela Michalská
ZŠ s MŠ - Muráň

MALÉ RÓMSKE VŠEDNÉ I SVIATOČNÉ PRÍBEHY

Oco, chcel by som počítač!

Slečny májový deň si na lavičke v centre obce vychutnávajú rómski chlapci. Obaja si ujedajú z chutnej klobásy, očividne ich do jedla netreba nútiť. Mama vedľa nich siaha po taške a vyťahuje z nej ešte veľké žemle. Synovia sa do nich s obrovskou chuťou zahryznú. Starší Maroško Dulák je výrečnejší ako mladší Matúš, ale aj on sa do školy rovnako teší ako jeho brat tretiak. Mama ho už vraj bola do nej zapísať. Doma sú štyri deti, ešte majú dve staršie sestry, a tak má mama Irena práce s rodinou neúrekom. Otec Janko robí na píle pri gátri už 8 rokov. Práca ho baví a hlavne, musí zarábať a postarať sa o svoju rodinu. Mama naznačuje, že majú šťastie na dobrých susedov. Dulákovci žijú medzi bielymi a rešpektujú sa navzájom.

Maroš Dulák chodí do 3. ročníka ZŠ v Muráni a obľúbil si pani učiteľku Janku Murkovú. Zo školy vraj nerád vymeškáva a najradšej má matematiku. Vo voľnom čase hráva futbal, číta knihy - napr. Tri prasiatka, ktorú má doma, občas ide aj do knižnice. Jeho veľkou láskou je pes Riki a ešte počítač, ale k tomu má prístup iba v škole. Veľmi by si želal, aby mu ho otec kúpil, napr. za dobré vysvedčenie. Ešte však nevie, ako to v škole na konci roka dopadne. Rodičov má veľmi rád. Najradšej jedáva mamine halušky so smotanou. Prísnejší je však otec, ale nebije ho. Vie sa nahnevať, keď sa mu nechce písať domáce úlohy.

Chlapci zoskočili z lavičky a odcupotali za mamou, ktorá išla nakupovať, vzápätí sa však vrátili s ovocnými nápojmi v rúčkach, lebo po klobásach vysmádlí. Stihli sa však so mnou ešte takmer jednohlasne rozlúčiť: Dovidenia! Ujala sa ich mama a otcova sestra teta Justína Mušuková, ktorá sa tiež stará s manželom Ferom o štyri deti, ale to by bol už ďalší príbeh obyčajnej rómskej rodiny.

-RS-

VIE SA PODPÍSAŤ

Mnoho rokov som cestovala za prácou do okresného mesta a chtiac - nechtiac som si neraz vypočula zaujímavé postrehy zo života. Človek veru ani netuší, s akými problémami zápasia ľudia aj v našom 21. storočí, keď sa pomaly začíname cítiť menejcenní, nedokonalí, lebo zaoštváme v ovládani počítača, nevieme surfovať po internete, nevyužívame rôzne funkcie mobilu a pod. Ja však chcem zaujať vašu pozornosť na prvý pohľad banálnym problémom, ale na druhý ... Veď posúďte sami!

Ste presvedčení, že v dnešnom pretechnizovanom svete sa už nevyskytujú analfabeti, teda ľudia, ktorí nevedia čítať

a písať? Presvedčím vás o tom, že opak je pravdou! V autobuse si ku mne prisadla staršia Rómka. Dostala pozvanie na úrad v okresnom meste. Bála sa však tejto návštevy, lebo nevedela čítať. Bude sa musieť pýtať, kde sa nachádza oddelenie, ktoré hľadá. Nebude poznať obsah textu, keď jej dajú niečo podpísať. Hnevá sa na rodičov, že ju neposielali do školy a zanedbali jej výchovu. Hreší aj nevestu, keď vnúčatá vymeškajú zo školy. Ona nevie ani písať. Vie sa iba podpísať! To ju naučila vnučka, aby nerobila iba krížiky a aby sa za ňu rodina nehanbila.

-RS-

OPRÁVNENÁ KRITIKA RÓMKY

Už si začíname zvykať na čisté námestie a ulice v našej obci. Všetci vieme, že zásluhou na tom majú najmä pracovníci verejnoprospešných prác pri obecnom úrade a sme im za to vďační. Tí, ktorí dbajú o čistotu Muráňa, však poznajú aj záporné stránky každodenného úsilia, a preto majú právo aj na prejavy kritiky na adresu nesprávnikov, ignorantov a dokonca vandalo. Súhlasila som s ich požiadavkou tlmočiť vám ich neprijemné skúsenosti.

Vyberám niektoré z nich. Rómske ženy zbierali odpadky okolo predajní s potravinami. Z jednej vybehli tri malé školáčky a vzápätí obal z čokoládovej tyčinky a ďalší zo žuvačky pristál pri nohách pracovníčky VPP. Vyzvala dievčatá, aby ich zdvihli, ale tie na jej kritické slová nereagovali. Nedostala odpoveď ani na otázku, prečo dopoludnia behajú po obchodoch. Vlastne ani ju nečakala, lebo ju zaujal ďalší "čistotník": pliešok z práve otvoreného piva putoval do studne pred obchodom a obďaleč na schodoch do trafiky skončila nedofajčená cigareta, lebo fajčiari sa ponáhľali na autobus. Možno si poviete, že to všetko uvedené sú banality, ale aj život sa skladá z maličkostí. Vytvoríť mozaiku z postrehov, ktoré sú nám "proti srsti", sa nám podarí iba vtedy, ak sa pridáte!

-RS-

Miss striga

Poznáte rokfordskú čarodějnicu školu Harryho Potera? Práve takouto sa stala dňa 13.12.2007 Základná škola v

Muráni. Jej riaditeľkou v tento deň bola hlavná čarodějníčka pani vychovávateľka, ktorá zorganizovala a viedla súťaž MISS striga.

Po preštudovaní všeobecnej príručky kúziel sa v našej škole čarovalo, kúzliť, zaklínalo a v čarodějníckom kotli varilo. Každá striga - čarodějníca niečo do kotla primiešala, aby zázračný elixír neviditeľnosti slávu priniesol. Okrem elixíru vrelo to najmä dobrou náladou, spevom, tancom, šantením čarodějnic, ktoré svojimi kúzlami vyčarovali všetkým. Tento rok sa Miss striga nevynevovala, lebo všetky boli zaujímavé a mali vynikajúcu čarodějnicu úroveň.

Za spoluprácu ďakujeme všetkým rodičom, ktorí premenili svoje deti na Lucie, či Saxany a samozrejme všetkým učiteľom a žiakom za vytvorenie čarodějníckej nálady, ktorá by určite potešila i slávneho Harryho Potera. Už sa tešíme na čarovanie na budúci rok.

PS. Strigy - čarodějnice navštívili ObU Muráň, poštu, potraviny COOP JEDNOTA, Kršmu, predajňu FREE -STYLE, kde za pričarovanie dobrej nálady dostali sladké odmeny. Vďaka vám, prídeme znova o rok.

Adela Michalská

Aktívni seniori v Muráni

Činnosť ZO JDS v Muráni je zameraná na spetsenie života dôchodcov v našej obci. Máloktoľ dôchodca nič nerobí, no často sa uzatvára do seba, vyhýba sa spoločnosti. Pre človeka po šesťdesiatke, teda v starobe je dôležitá aktivita, rôzne záľuby, koničky aj pocit užitočnosti a samozrejme, kontakt s rodinou. Izoláciou sa dostáva človek do depresie, čo je veľmi zlé.

Aj my členovia ZO sa snažíme stretnúť aspoň párkrát do roka. V lete chodíme autobusom na výlety. Jeden rok na kúpalisko, druhý rok poznávame krásy Slovenska a tak podobne. Pretože máme krásnu

prírodu, čisté ovzdušie a žijeme v Národnom parku Muránska planina, využívame našu prírodu aj na pešie túry spojené s opekaním slaninky, posedením pri ohnisku, čím si spestríme snečné dni. V jeseni, v októbri nám obecny úrad - starosta obce so svojimi pracovníkmi vždy pripraví v rámci "Mesiaca úcty k starším" milé posedenie v kultúrnom dome s občerstvením a kultúrnym programom. Zablahoželá dôchodcom pri okrúhlom jubileu aj s kvietkom a malou upomienkou. Veľmi si to ceníme a touto cestou ďakujeme, že obec nezabúda ani na seniorov v Muráni. V zime, v mesiaci de-

cember sme si zorganizovali už tretí Mikulášsky večierok. Z roka na rok je na tomto večierku väčšia účasť. Spestrili nás ho žiaci ZŠ s MŠ v Muráni, ktorí nám zaspievali, zatancovali a nenápadne nás seniorov vtiahli do spevu rôznych ľudových piesní. Potešili nás aj darčeky, ktoré vyrobili deti. Vo večerných hodinách príjemne naladení sme sa vracali domov.

Po novom roku - koncom januára, začiatkom februára bilancujeme - čo všetko sme urobili v predošlom roku, čo bolo dobré a čo zlé. Plánujeme si nové aktivity a už teraz sme presvedčení, že obohatia

života muránskych seniorov na zaslúženom odpočinku. Verím, že aj v ďalších mesiacoch a rokoch sa nám bude dať a pri-

tiahneme do našej organizácie ešte viac členov.

Alice Kontúrová
predseda ZO JDS v Muráni

O činnosti Zboru pre občianske záležitosti v Muráni a úspechoch speváckej skupiny LEVENDA

Zbor pre občianske záležitosti v našej obci vznikol pred 50-timi rokmi pri Obecnom úrade v Muráni a neskôr pri MNV. Zakladateľom tohto združenia boli: matrikárika Zita Hajdúková, predseda OÚ Ján Kenický. Činnosť ZPOZ-u bola zameraná na tradičné formy, ako uzavretie manželstva, uvítanie detí do života, občianske pohreby a z netradičných foriem najmä pozdravenie občanov pri životných jubileách, odchodu do dôchodku, odovzdávanie občianskych preukazov, pozdravenie žien pri príležitosti MDŽ, pozdravenie učiteľov, rozlúčka s brancami pri nástupe na základnú vojenskú službu, víťanie vzácných hostí v našej obci a iné.

V súčasnosti ZPOZ - človek človeku aktívne spolupracuje s Obecny úradom v Muráni od roku 1990 a podieľa sa na kultúrnom živote v našej obci. V tom istom roku vznikla aj spevácka skupina LEVENDA, v ktorej účinkujú tie isté členky ako v ZPOZ-e: H. Beňová, M. Fóorrová, H. Halušková, M. Halušková, H. Kamodová, D. Korimová, A. Kontúrová, K. Matajzová, A. Sklenáriková, M. Sklenáriková, M. Vrbjarová. Ich dlhoročnou umeleckou a organizačnou vedúcou je Mgr. Eva Struhárová, ktorá v ZPOZ-e pracuje už 38 rokov. Ďalšími členmi ZPOZ-u je aj A. Michalská, ktorá pracuje ako smútočný rečník na občianskych pohreboch a Mgr. J. Murková ako recitátorka a vedúca detského súboru Slniečko. Veková hranica členiek ZPOZ-u a speváckej skupiny LEVENDA je od 34 až po 94 rokov. Snahou združenia ZPOZ-u - človek človeku je rozdávať lásku a úctu človeku v každej jeho životnej situácii, násobiť jeho radosť a deliť sa o jeho žiaľ a zármutok. Členky ZPOZ-u sa aktívne zapájajú do okresných prehliadok ZPOZ-u. Vypracovali projekty: Uvítanie detí do života, životné jubileum 60 až 90 rokov, Deň matiek, Jubilejný sobáš - Zlatá svadba, Odhalenie pamätnej tabule pri príležitosti 25. výročia úmrtia p. A. Macáka - bývalého rímsko-katolíckeho kňaza. S týmto projektom vystúpili na krajskej prehliadke v Žiari nad Hronom a dočkali sa aj ich vydania v zborníčkoch Človek - človeku. Ich neoceniteľným prínosom bolo nahratie MG kazety: "Krásny kraj Muránsky" v roku 1997 s piesňami bývalého kňaza A. Macáka, ktorý ospieval krásu muránskej prírody. Texty piesní zhudobnil Ján Čambal. Na ďalšej strane sú muránske ľudové piesne v úprave Mgr. E. Struhárovej.

Spevácka skupina LEVENDA sa zúčastňuje rôznych podujatí v obci, v okrese, ale aj mimo neho a prezentuje muránske tradície, nárečie a krásne piesne. V neposlednom rade skupina obohacuje kultúrny život v obci, podporuje jeho rozvoj a uchováva domáce zvyky a obyčaje pre ďalšie generácie regiónu Gemera, Malohontu. Majú spracované zvyky: Od Lucie do Krašúna, Predvečer svadby, Na priadkach, Hrabanie sena, Dožinky. Ženskú spevácku skupinu poznajú ľudia nielen z Muráňa a blízkeho okolia, ale ich vystúpenia potešili aj návštevníkov Folklórnych slávností v Rejdovej, Gemerských dňi v Slavošovciach, v Osrbli, v Hnúšti, v Čiernom Balogu, na folklórnom festivale Klenovská rontovka v Klenovci, v Brezne, Banskej Bystrici, v Revúcej a v mnohých blízky i vzdialenejších obciach nášho regiónu. V roku 2001 pri krste knihy o Muráni, ktorá vznikla pri príležitosti 680. výročia prvej historickej zmienky o obci, bola udelená "Cena obce Murán" folklórnej speváckej skupine LEVENDA - za kultúrnu činnosť a propagáciu obce.

Viete, že najstaršou členkou ZPOZ-u a členkou speváckej skupiny LEVENDA je 94 ročná Anna Sklenáriková, ktorá reprezentovala našu obec v sólovom speve ľudových piesní. Vystupovala na Folklórnych slávnostiach na Detve, v Martine, Kokave nad Rimavicou, v Klenovci, ba aj v Bratislave v televíznej relácii - "Rodostrom slovenčiny A. Bernoláka". Na "Klenovskej rontovke" získala od generálneho riaditeľa Národného osvetového centra v Bratislave ocenenie za dlhoročnú prácu. V júni 2006 jej starosta obce Ing. Roman Goldschmidt udelil Cenu starostu obce za kultúrnu činnosť a propagáciu obce.

Na oslavách 100. výročia narodenia a 35. výročia úmrtia pána Antona Macáka spolu so ženskou speváckou skupinou vystúpila aj mužská skupina. Od týchto osláv sa obe spevácke skupiny zlúčili a spolu vystupovali na rôznych akciách, ako sú: Stretnutie troch generácií v Revúcej, Mesiac úcty k starším v Muráni. Víťali aj rakúskeho veľvyslanca, ktorý v decembri minulého roku navštívil našu obec. Dobrú náladu vytvárali spolu s Fryštáckou dychovkou na muránskej zabíjačke a v marci 2008 sme sa zúčastnili okresnej prehliadky seniorov v Revúcej.

Mgr. Eva Struhárová

Je jar. Dnes je už bližšie k letu ako k zime. Iste mi mnohí dajú za pravdu, že z ročných období je najkrajšia, najpríťažlivejšia. Už aj preto, že po zunovanej zime sa rodí v prírode nový život. Hoci človek je tvor spoločenský, je tiež súčasťou prírody a podlieha rovnakým zákonom. Príroda je príroda - aj ona sa pomýli, ublíži mladým výhonkom. Čo je mladé, je aj krehké, zraniteľné, vyžaduje si ľudskú oporu, pomoc, porozumenie. Aj naše deti s tvárčkami ako jarný snehový deň si vyžadujú veľkú starostlivosť najbližších, no najmä tie, ktoré sklámala príroda, si zaslúžia viac pozornosti zo strany nás všetkých.

JARKIN BARIÉROVÝ SVET

Slečna ŠTEFAŇAROVÁ už nie je dieťa, má 28 rokov a jar pripomína nielen svojimi vnímavými očami s iskričkami radosti zo života, ale aj svojím menom. Volá sa po ockovi JAROSLAVA a vyrastá ako jedináčik. Vo svojej rodine bola očakávaným dieťaťom a pre jej mamu Želku bol 24. január 1980 najkrajším dňom v živote. Usmievavé dlhohlavé dievčatko rástlo ako z vody, iba nôžky ju akosi neposlúchali. Rodičia veľmi rýchlo pochopili, že dcérkin svet nebude bez bariér, hoci nádej v srdci rodičov má vždy trvalé miesto. Rešpektovali odporúčania lekárov, dobre mienené rady známych, no jednako Jarka sa v súčasnosti nezaobíde bez invalidného vozíka. Rodičia upravili aj svoj byt na bezbariérový, no vstup dcéry do sveta ľudí bez bariér, po ktorom vždy veľmi túžila, má často trpkú príchuť. -RS-

DARUJ KRV, ZACHRÁNIŠ ŽIVOT!

Nášho spoluobčana - 47 ročného MARTINA KOCHJARA všetci poznáme ako skromného, pracovitého človeka so zmyslom pre humor a ochotného pomáhať ľuďom. Starosta obce ho ocenil za darcovstvo krvi pri príležitosti 680. výročia založenia obce v roku 2001. O chvályhodnom viacnásobnom čine darcu sme sa chceli dozvedieť viac, a tak nám ho priblížila jeho manželka BOŽENA KOCHJAROVÁ:

"DARUJ KRV, ZACHRÁNIŠ ŽIVOT! - týmto heslom sa riadi mnoho ľudí a medzi nich patrí aj môj manžel. Krv daroval 72-krát, ale predtým už získal ZLATÚ JÁNSKEHO PLAKETU za bezplatné darcovstvo. Hoci má bežnú krvnú skupinu, dúfam že aj tá niekomu zachránila život. Prvýkrát sa rozhodol darovať krv ako 18 ročný bravec. Po vojne nastúpil do práce a tam tiež spolu s kolektívom mladých ľudí chodili darovať krv. Pred odberom je veľmi dôležité, aby človek nejedol masné jedlo, nepil alkohol. Krv by nemal darovať človek, ktorý má zdravotné problémy - napr.: cukrovku, vysoký krvný tlak a pod. Za tie roky darovania sa jeho krv môže počítať v litroch. Daroval veľa krvi aj za ľudí v Muráni, ktorí to potrebovali. Ak ešte 8-krát daruje, získa diamantovú plaketu od prezidenta republiky. Dúfame, že sa mu tento skvelý zámer podarí a že aj naši dvaja synovia pôjdu v jeho šľapajách a budú si z neho brať príklad. Veď človek nikdy nevie, kedy mu tá kvapka krvi môže zachrániť život. Vážení čitatelia, dúfame, že aj vy sa zamyslite nad mojimi slovami a boli by sme radi, keby ste aj vy svojou kvapkou prispeli k záchrane života. Veď zdravie je to najcennejšie, čo človek má." -RS-

POHÁR VELITEĽA DHZ MURÁŇ nezostal v Muráni

Dňa 19.1.2008 sa uskutočnil halový futbalový turnaj O pohár veliteľa DHZ Muráň. Súťaž sa konala v telocvični ZŠ v Muráni. Súťažilo sedem družstiev z Horehronia a z okresu Revúca, ktoré boli rozdelené do dvoch skupín. Víťazi skupín sa stretli vo finále, ktoré zohrali družstvá z Muráňa a SMZ Jelšavy a.s.. Víťazom sa stalo družstvo SMZ Jelšava a.s. V turnaji rozhodoval Radovan Matajz. Športovému zápoleniu prihladali hostia z DPO Revúca, členovia DHZ v Muráni, futbaloví priatelia z Muráňa a ostatní súťažiaci, ktorí si nenechali ujsť tento pekný športový zážitok. Veliteľ OHZ v Muráni Ján Melicher odovzdal pohár a diplomy zúčastneným. Poradie družstiev bolo nasledovné: 1. SMZ Jelšava a.s., 2. DHZ Muráň, 3. DHZ Revúčka, 4. DHZ Magnezitovce, 5. DHZ Šumiac, 6. DHZ Lubeník, 7. DHZ Jelšava

Ing. František Lukáš

Ocenený starosta a povýšenie členovia DHZ Martin Beňo in memoriam do hodnosti mladší technik

Dňa 19.1.2008 sa uskutočnila výročná členská schôdza Obecného dobrovoľného hasičského zboru v Muráni. Host - predseda DPO SP Revúca Ing. Milan Brdársky slávnostne odovzdal Ďakovné a Pozdravné listy spolu s okresným riaditeľom DHZ Pavlom Zapletalom a veliteľom OHZ Muráň Jánom Melicherom. Ing. Brdársky poďakoval za záslužným členom za ich obetavú prácu v minulom roku. Zároveň povýšil členov OHZ a Martina Beňo in memoriam do hodnosti mladší technik. Medzi ocenenými nechýbal ani starosta obce Ing. Roman Goldschmidt, ktorý bol ocenený za svoju podporu hasičskému zboru v Mu-

ráni medailou Za prikladnú prácu so stužkou od DPO SR.

Hlavné úlohy na rok 2008 sú zamerané na súťaže pripravenosti hasičských družstiev, pretože sa v našej obci uskutoční previerkové cvičenie jednotky. Ďalej sa činnosť zameriava na kontrolu požiarnych vodovodov v Muráni, Muránskej Lehote a Muránskej Hute, kontrolu formou preventívnych protipožiarnych prehliadok rodinných domov. V závere výročnej členskej schôdze sa predseda OHZ Ing. František Lukáš poďakoval prítomným za účasť ako aj celoročnú činnosť.

Ing. František Lukáš

Priateľský volejbalový turnaj medzi učiteľmi, rodičmi - 7. 5. 2008 a Košičankami 9.-10. 5. 2008

Po prvý raz sa stretli učiteľia a rodičia na neutrálnej pôde v telocvični, aby si nielen zmerali sily medzi sebou, ale aby sa aj odreagovali od dennodenných starostí. Aj keď to bol len priateľský zápas a volejbalové pravidlá sa pri zápase brali miernejšie, hralo sa až do posledného dychu. Celý zápas bol vyrovnaný a preto sa o víťazovi rozhodovalo až v poslednom sete. Šťastena priala tentoraz učiteľom (U-R: 0:1, 1:0, 1:0, 0:1, 1:0 = 3:2)

Učiteľia boli vyrovnanejší, sústredili sa na hru a pri úspechoch a neúspechoch jeden druhého povzbudzovali a dodávali si sily. Na strane rodičov nastávala nervozita, neovládanie sa niektorých hráčov pri neúspechu družstva, čo využívali súper. K neúspechu stačí pripomenúť aj časté striedanie sa hráčov a preberania si lopty. Pekné bolo, že učiteľov boli

povzbudili žiačky volejbalistky, deti rodičov, ale aj ostatní, ktorí mali chuť pozrieť si zaujímavý súboj.

UČITELIA, zamest. školy: Mgr. K. Kontúr, Mgr. J. Murková, Mgr. N. Klimeková, Mgr. M. Aust, Mgr. S. Vrbjarová, R. Matajz - VÍŤAZNÉ DRUŽSTVO

RODIČIA: J. Velk, I. Lukašová, J. Hrbáľová, J. Nociarová, Z. Labošová, D. Laboš, J. Šimanová

Keďže tento týždeň mal viac voľných dní ako pracovných, do Muráňa si prišli oddýchnuť a nabrat' sily aj Košičania pod vedením rodiny Mertovej (hrajú volejbal v košickej lige). Muránske volejbalistky mali možnosť si s nimi zahrať v piatok a v sobotu. Naše dievčatá sa nemuseli za svoj výkon hanbiť, lebo vyhrali nad Košičankami obidva dni.

Monika Mláková

Predstavujeme futbalový oddiel TJ TATRAN Muráň

Aj keď je už futbalová sezóna v plnom prúde, chceme sa pár riadkami vrátiť k predstaveniu nášho obecného klubu, o jeho zimnej príprave a doterajšom pôsobení v 1. triede oblastného futbalového zväzu (okresy R. Sobota, Revúca) nás informoval v jednej osobe duša oddielu - hráč a funkcionár p. Ing. Roman Goldschmidt - starosta obce. Prezidentom klubu je Juraj Bábela. Klub má 3 družstvá. Krúžku žiakov pri ZŠ sa venuje Ing. Goldschmidt. Dorastenecké družstvo vedie a trénuje Radovan Matajz. Družstvo dospelých trénuje Ing. Goldschmidt a vedúcim družstva je Peter Škvarka. Jeho káder tvoria títo hráči: brankári - Olejník, Šepik a hráči v poli - Dzura, Laurenčík, Verkin, Korím, Goldschmidt, Švoňavec, Hudák, Hrbáľ, Bendík, Regenda P., Heger, Matajz, Velk, Kochjar Fr., Huťan J., Huťan M., Kasper, Hoďák, Ďurej, Aust.

V jesennej časti družstvo skončilo na 4. mieste so ziskom 17 bodov. Pre udržanie si dobrého postavenia v jarnej časti začala zimná príprava vo februári v miestnej telocvični. Nasledovali prípravné zápasy v rámci zimného turnaja, kde sme sa stretli s družstvami Lubeníka, Jelšavy a Sirka dvojkolom. Tu nešlo ani o dosiahnuté výsledky, ako skôr o to, aby sa družstvo zohralo a nabralo na fyzickej pripravenosti. V jarnej časti, ktorá začala 13. 4. 2008, družstvo dosiahlo tieto výsledky:

Husiná - Muráň 3: 2, góly: Hrbáľ 2, Muráň - Gerner 1:3, gól: Hudák, Chana - va - Muráň 2:8, góly: Aust 4, Hrbáľ 2, Velk vlastný, Ožďany - Muráň 2:1, gól: Matajz, Muráň - Rim. Seč 6:0, góly: Matajz, Velk2, Verkin, Švoňavec, Kráľ, V. Teriakovce - Muráň 4:3, góly: Matajz, Velk, Aust

Po týchto kolách je družstvo na 7. mieste. Rozlosovane jarnej časti súťaže: 11. 5. Muráň - Rimavská Seč, 18. 5. V. Teriakovce - Muráň, 25. 5. Muráň - Bátka, 1. 6. Kráľ - Muráň, 8. 6. Muráň - Kle - novce, 15. 6. Stárňa - Muráň, 22. 6. Muráň - Revúčka

Na ďalšie zápasy Vás srdečne pozývame.

Za ideálneho počasia na dobre pripravenom ihrisku odohrali naši hráči v nedeľu 11.05.2008 ďalší majstrovský zápas. TJ Tatrán Muráň - Rimavská Seč 6 : 0 . Nastúpili v tejto zostave : Olejník, Korím, Dzura, Laurenčík, Švoňavec, Heger, Bendík, Verkin, Goldschmidt, Velk, Matajz. Striedali: Kochjar, Huťan J., Huťan M. Súper, hoci mal prvý šancu, nezvládol zvlášť veľký odpor a pokiaľ vládla, tak bol vyrovnaným súperom. Zlomil ho gól Matajza, ktorý po centri preloboval brankára hostí. Nebyť nepresnosti finálnych príhrávok, v niektorých momentoch rozohranosti v hre, malom pohybe hráčov bez lopty, skóre v prvom polčase mohlo byť aj väčšie. V druhom polčase sa tieto činnosti zlepšili, vychádzala strelba a skóre narastalo. Pri lepšej hernej disciplíne by aj pre oko diváka bol tento duel príťažlivý. Prevládala však bojovnosť nad technickou vyspelosťou a taktickým myslením. Do budúcnosti by bolo treba rátať so zbudovaním do zostavy mladých hráčov, aby nestratili chuť reprezentovať našu obec. Škoda, že pri takom širokom kádri sú zápasy, kedy je nedostatok hráčov nielen na striedani, ale aj do základnej zostavy. To sú postrehy našich fanúšikov. A kto boli ďalší úspešní strelci? - dva krát skóroval Velk, ďalšie góly im dali - Kráľ, Verkin, Švoňavec. Pred 50 divákmi rozhodoval Machiniak.

Pavol Mláky

Výsledky športovo - branných súťaží ZŠ s MŠ v Muráni za posledné 2 roky pod vedením Mgr. M. Austa

- Cezpoľný beh - okresné kolo: I. miesto (chlapci - 2.miesto, dievčatá - 3.miesto)
- STREET HOCKEY žiakov ZŠ: IV. miesto
- Futbal: "O pohár primátora Revúcej" - II. miesto
- Futbal: "Coca - Cola" - žiaci - III. miesto
- Futbal: - okresné kolo mladší žiaci - IV. miesto
- Futbal: - okresné kolo - starší žiaci - IV. miesto
- Futbal: "Jednota Cup" - III. miesto - okresné kolo
- Súťaž: "Požiarnej ochrany" - I. miesto - okresné kolo
- Hasičská súťaž dievčat: II. miesto
- Volejbal dievčat - okresné kolo: III. miesto
- Volejbal "O pohár starostu obec Muráň" - II. miesto
- "Na bicykli bezpečne" - okresné kolo žiakov : I. miesto

KTO SA NÁM NARODIL V ROKU 2008

Ján Dulák	24. 1. 2008	Muráň č. 297
Daniel Dodák	25. 2. 2008	Muráň č. 38
František Mušuka	26. 2. 2008	Muráň č. 377
Kristína Franková	5. 3. 2008	Muráň č. 88
Kamila Mušuková	17. 3. 2008	Muráň č. 44

KTO NÁS OPUSTIL V ROKU 2008

Jozef Budáč	7. 1. 2008	Muráň č. 54
Terézia Orbanová	12. 1. 2008	Muráň č. 270
Anton Mušuka	6. 2. 2008	Muráň č. 173
Ondrej Nemoga	9. 4. 2008	Muráň č. 382
Alžbeta Cibulová	12. 5. 2008	Muráň č. 81
Antónia Bottová	22. 5. 2008	Muráň č. 316
Ivan Vrbjar	27. 5. 2008	Muráň č. 250

VLASTNÁ TVORBA

Texty piesní a jednoduché básničky vznikajú podľa potreby pre rôzne príležitosti, nie sú vymelkované, ale také, aby mali ducha a niekomu aj niečo povedali. Ospevujeme nimi hlavne Muráň, naše milované Slovensko, časť som venoval Revúcej, ako mestu 1. slovenského gymnázia, nám dôchodcom, ale aj mladým. Na ukážku vám jeden text piesne prikladám. Keď budete mať chuť, môžete si ho aj zaspievať pre seba na melódii ľudovej piesne: **Boleráz boleráz ... alebo ho spievať pre niekoho, koho máte radi, pri jeho sviatku.**

" Pieseň dar od Boha, čo dušu mi blaží, /: keď ju ja spievam :/ svet sa stáva krajší.

Na žiaľ ja zabudnem, na bolesti tela, /: o tých krásnych piesni:/ veď tých je tak veľa.

Pieseň ty vypovieš aj všetko, čo len chceš, /: v radosti aj v žiali, :/ jak najlepšie to vieš.

Krásnu melódiu aj prekrásne slová, /: tej veru ani dnes:/ nikto neodolá.

Pieseň moja krásna, ty pri mne vždy ostaň, /: a moju dušičku :/ pred žiaľom mi ochráň.

Do môjho srdca vždy len balzam mi nalej, /: nech ja v tomto svete :/ nestratím cit, nádej.

I kytičku kvetov v piesni ti odovzdám, /: ty moja najdrahšia:/ tak veľmi rád ťa mám.

K tvojmu sviatku Ti dnes veľa lásky prajem:/buď s nami vždy šťastná:/teš sa s nami ďalej.

Mgr. Juraj Kochjar

Májový pozdrav občanom Muráňa

ZO SZPB v Muráni želá svojim členom a sympatizantom organizácie, tiež aj ostatným občanom obce MURÁŇ v celom roku 2008 všetko najlepšie, veľa šťastia, zdravia, lásky, vzájomného porozumenia, rodinnej pohody - pracovných úspechov na tom ktorom pracovisku.

I. Vrbjar, Výbor ZO- SZPB v Muráni

Pán IVAN VRBJAR, keď pripravoval text tohto pozdravu, ešte netušil, že bude posledným odkazom, ktorý venoval obyvateľom Muráňa. Odšiel navždy dňa 27. mája 2008 vo veku 57 rokov. Česť jeho pamiatke!

Redakcia Muránskych novín

Obec Muráň bola koncom roku 2007 úspešná pri získaní finančných prostriedkov zo Sektorového operačného programu Ľudské zdroje spolufinancovaného z Európskeho sociálneho fondu vo výške 917 265,30 Sk. Názov projektu „Rozvoj komunity, komunitnej spolupráce, vyhľadávanie komunitných lídrov v obci Muráň“ Výzva SOP LZ - FSR - 2007/2.1/01.

Cieľom projektu je zlepšenie podmienok zameraných na zamestnanosť skupín ohrozených sociálnym vylúčením, zlepšenie životných podmienok a zaistenie udržateľného príjmu cieľových skupín. Hlavným cieľom je vytvorenie dobrých medziľudských vzťahov, vybudovanie sociálneho kapitálu v celej komunite, čo následne vytvorí vhodné prostredie pre spoluprácu na projektoch, ktoré budú vytvárať pracovné príležitosti.

Zároveň bolo zriadené komunitné centrum, v ktorom prebieha od dňa 10.03.2008 kurz mäkkých zručností pre ženy aj mužov v celkovom rozsahu 90 hodín. Kurz navštevuje 20 účastníkov a je zameraný na:

- Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce, potieranie nežiadúcich javov v komunite, posilňovanie sociálnych zručností potrebných pre opätovné zaradenie na trh práce
Kurzy sú pre účastníkov poskytované zadarmo, vzhľadom na to, že projekt je financovaný z Európskeho sociálneho fondu.

POZNÁŠ SVOJU OBEC? (Súťažný kvíz)

Milí čitatelia! Na stránkach našich obecných novín uverejňujeme 20 kvízových otázok z histórie a súčasnosti obce Muráň, kde budete mať príležitosť overiť si svoje vedomosti. Úspešní riešitelia majú možnosť získať malý darček, ak odovzdujú redakcii svoje odpovede.

1. Ako sa volá najstaršia časť obce?
2. Akú činnosť zobrazuje erb obce Muráň?
3. Poznáte skutočné meno slávnej ženy na Muránskom zámku, ktorú volali Muránska Venuša?
4. Kto dal postaviť kaštieľ na Prednej Hore?
5. V ktorej časti Muráňa bola založená fabrika na keramiku?
6. Ako sa volal prvý lekár Zdravotného strediska v Muráni, ktoré bolo založené v roku 1954?
7. V ktorom storočí panovali na Muráni Šéčovci? -RS-

Pomôcka: Ján Gallo, Muráň, 2001

Pokračovanie v budúcom čísle

MURÁNSKE NOVINY

Obecné noviny
Vydáva obec Muráň
Adresa redakcie:
OÚ MURÁŇ, č. 329,
Tel: 05/4881029
e-mail:
obec.muran@mail.t-com.sk
Reg. číslo: RP 389/2008
Štrvťročník
Šéfredaktorka:
Mgr. Ružena Svoreňová
Graf. úprava a tlač:
HLP Grafik s.r.o, Brezno

PRIPRAVOVANÉ AKCIE OBCE

Muránske hradné hry

Ná známosť sa dáva
že dňa
15. júna 2008
na Muránskom hrade

pobavia dospeltákov i deti
svojím umom
sokoliari sv. Bavona
a šermiarska skupina Berexun

Sprievodné akcie:
environmentálne hry pre deti
jazda na koni a koči

Začiatok podujatia: 10.00 hod.

Deprava:
pešia alebo autobusom
odchod o 9.00 hod.
z Muráňa

Usporiadateľia:
Národný park Muránska planina, Obec Muráň, Lesy SR s.p., OZ Revúca

100% z nájsk spracováva

Mini futbalový turnaj o pohár starostu obce dňa 6. 7. 2008

Memoriál Jána Vavreka dňa 26. 7. 2008

Obec MURÁŇ a reklamná agentúra INFINITI MEDIA
Vás pozývajú na

RODEO MURÁŇ
1. - 3. augusta 2008

MURÁŇ
infiniti

Najväčšie a najstaršie rodeo na Slovensku

lokality:
Pepravice
Muránska planina